

Nr 33

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag för budgetåret 1968/69 till byggnadsarbeten för vissa kulturändamål; given Stockholms slott den 2 februari 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utbildningsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Enligt Vårt nådiga beslut:

GUSTAF ADOLF

Olof Palme

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ett investeringsanslag av 3,9 milj. kr. för budgetåret 1968/69 till byggnadsarbeten för vissa kulturändamål. Medelsförbrukningen för nästa budgetår beräknas till 5,4 milj. kr.

Fortsatt medelsanvisning föreslås för riksarkivets nybyggnad och utbyte av hissar inom Operan.

Tre nya byggnadsobjekt har förts upp under anslaget. Således föreslås en om- och tillbyggnad av landsarkivet i Lund till en kostnad av 3,4 milj. kr. Vidare föreslås en nybyggnad av bokmagasin för kungl. biblioteket till en kostnad av 2,6 milj. kr. Byggnaden skall anläggas under mark i anslutning till nuvarande huvudbyggnad. Slutligen föreslås en tillbyggnad av pontonhuset för Wasamuseet för 1,5 milj. kr. Kostnaderna för sistnämnda objekt avses i princip bli täckta genom att överskottsmedel från verksamheten vid museet tas i anspråk.

Utdrag av protokollet över utbildningsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet på Stockholms slott den 2 februari 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, KLING, JOHANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för utbildningsdepartementet, statsrådet Palme, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *anslag för budgetåret 1968/69 till byggnadsarbeten för vissa kulturändamål* och anför.

I årets statsverksproposition (bil. 10 s. 421) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, till Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål för budgetåret 1968/69 beräkna ett investeringsanslag av 3,1 milj. kr.

Jag anhåller nu att få anmäla denna fråga.

Anslagsförslag m. m.

Fr. o. m. budgetåret 1967/68 har vissa byggnadsobjekt för kulturändamål inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde förts samman under ett gemensamt anslag, kallat Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål. Anslaget är innevarande budgetår uppfört med 2,9 milj. kr.

I sin anslagsframställning för nästa budgetår föreslår *byggnadsstyrelsen* att anslaget förs upp med 9 145 000 kr. på riksstaten för budgetåret 1968/69 och att ett belopp av 353 000 kr. förs upp på tilläggsstat för innevarande budgetår.

De arbeten som bekostats från det för budgetåret 1960/61 uppförda investeringsanslaget Ombyggnad och reparation av operahuset i Stockholm (jfr prop. 1961: 23, SU 44, rskr 139) har numera slutfakturerats. Behållningen på anslaget den 30 juni 1967 utgjorde 764 928 kr. Byggnadsstyrelsen föreslår att kvarstående behållning på anslaget den 30 juni 1968 tillgodoförs förevarande anslag.

Anslagsframställningen har successivt kompletterats med redovisning av de olika byggnadsföretagen m. m.

I följande redogörelse tar jag endast upp vissa frågor och hänvisar i övrigt till handlingarna i ärendet. Kostnaderna för de olika byggnadsföretagen redovisas i prisläget den 1 april 1967, där inte någon annan prisnivå anges. Detta innebär att den allmänna byggnadskostnadsstegringen beaktats. Denna har för tiden den 1 april 1966—den 1 april 1967 av byggnadsstyrelsen beräknats till 3 %.

Nybyggnad för riksarkivet. Redogörelse för denna nybyggnad lämnades i bl. a. prop. 1962: 91 (s. 44), 1963: 1 (bil. 10 s. 651), 1964: 1 (bil. 10 s. 631) och 1967: 104 (s. 3). Nybyggnaden uppförs inom Mariebergsområdet på Kungsholmens västra del och avser dels en numera färdig bergrumsanläggning med arkivlokaler, dels en administrationsbyggnad. Av arbetsmarknadsskäl kunde arbetena med administrationsbyggnaden sättas i gång först i november 1966. Byggnaden beräknas vara färdig för inflyttning under sommaren 1968. Kostnaden för hela objektet uppgår till 19 140 000 kr.

Utbyte av hissar inom Operan. En redogörelse för detta byggnadsobjekt lämnades i prop. 1967: 104 (s. 3). Därav framgår att byggnadsstyrelsen den 18 augusti 1966 fick Kungl. Maj:ts uppdrag att projektera ett utbyte av vissa hissar för det tekniska scenarbetet, omfattande en fondhiss, en kulishiss och en dekorationshiss. Kostnaderna för arbetena beräknades därvid till sammanlagt 1,5 milj. kr. i prisläget den 1 april 1966.

Sedan projekteringshandlingar redovisats har Kungl. Maj:t genom beslut den 17 februari, den 9 juni och den 27 oktober 1967 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att låta installera hissarna och utföra därmed sammanhängande ombyggnadsarbeten inom en sammanlagd kostnadsram av 1 530 000 kr. Installation av dekorationshissen har utförts under sommaren 1967. Arbetena med kulishissen har påbörjats under juni 1967. Hissen avses vara i funktion vid säsongstarten i augusti 1968. Installationen av fondhissen beräknas kunna ske under sommaruppehållet 1968.

Nybyggnad av bokmagasin för kungl. biblioteket. Byggnadsstyrelsen har på Kungl. Maj:ts uppdrag utarbetat bygghandlingar för detta byggnadsobjekt. Handlingarna redovisades av styrelsen den 11 december 1967. Bokmagasinet skall förläggas under mark i Humlegården utmed den befintliga biblioteksbyggnadens nordfasad. Såväl från byggnadstekniska som bibliotekstekniska synpunkter anses ett utförande i tre våningar under mark vara lämpligt. Enligt byggnadsstyrelsens uppfattning finns goda möjligheter till framtida utbyggnad. Det förslag som redovisas i bygghandlingarna har en totalyta av 1 900 m². Byggnaden planeras kunna inrymma ca 18 000 hyllmeter vid sex hyllplan och ca 21 000 hyllmeter vid sju hyllplan. I förslaget ingår en vertikal boktransportanläggning. Styrelsen beräknar de sammanlagda kostnaderna för byggnadsobjektet till 2 600 000 kr. och uppskattar kostnaderna för inredning med tätpackningssystem m. m. till 1 075 000 kr. Styrelsen räknar med att byggnadsarbetena kan sättas igång under april månad 1968 och vara färdiga i juli 1969.

Om- och tillbyggnad av landsarkivet i Lund. Landsarkivets byggnader från 1903 är i sina yttre delar huvudsakligen i gott skick, men lokaler-
na behöver utökas och moderniseras. Magasinsbyggnaden rymmer ca 5 000 hyllmeter.

Sedan byggnadsstyrelsen redovisat huvudhandlingar för om- och tillbyggnad av landsarkivet, uppdrog Kungl. Maj:t den 29 september 1967 åt byggnadsstyrelsen att inom en sammanlagd kostnadsram av 3 260 000 kr. i prisläget den 1 april 1966 projektera objektet t. o. m. bygghandlingar. I prisläget den 1 april 1967 uppgår nämnda ram till 3 360 000 kr.

Byggnadsföretaget innebär att en flygelbyggnad kommer att uppföras i anslutning till nuvarande byggnader. Den nya byggnaden kommer att utföras i tre våningsplan ovan mark jämte källarvåning och få en sammanlagd förvaringsyta av 1 440 m², vilket ger utrymme för sammanlagt 11 200 hyllmeter vid tillämpning av tätpackningssystem. De utökade utrymmena medför att magasinsbehovet kan täckas för avsevärd tid framåt. De delar av lokalerna som inte omedelbart behöver tas i anspråk för sitt ändamål kommer att övergångsvis kunna användas på annat sätt. Nuvarande byggnader som till övervägande del använts till magasin kommer att byggas om för att tillgodose landsarkivets behov av tjänstelokaler (ca 200 m²), utrymmen för forskare (ca 500 m²) samt lokaler för vaktmästare, bokbinderi, personalutrymmen m. m. (ca 300 m²).

Styrelsen räknar med att redovisa bygghandlingar under sommaren 1968, varefter arbetena kan börja i november samma år och avslutas under våren 1970, dvs. ca 18 månader senare.

Tillbyggnad av pontonhus för Wasamuseet m. m. I samband med bärgningen av Wasaskeppet byggdes år 1961 genom Wasanämndens försorg ett provisoriskt pontonhus vid Alkärrret för att möjliggöra konserverings- och restaureringsarbetet på skeppet.

Vid det fortsatta restaureringsarbetet av Wasaskeppet har det visat sig att de ursprungliga antagandena angående skeppets dimensioner var felaktiga och att pontonhuset nu är för litet för att tillåta ett fullständigt återuppförande av skeppet. Det har visat sig nödvändigt att förlänga pontonhuset i såväl för som akter. Byggnadsstyrelsen har utrett möjligheten att utföra en sådan tillbyggnad av pontonhuset samt erforderliga åtgärder för förbättring av ventilation och värmeförsörjning.

En utökning av pontonens överbyggnad erfordras i den förliga delen med 5,5 m och i den akterliga delen med 5,0 m. Styrelsen har utrett olika sätt att utföra denna ombyggnad och funnit att det billigaste sättet är att göra förlängning i form av utkragningar från den befintliga pontonen. Av styrelsens undersökning framgår vidare att pontonens flytkraft måste ökas med hänsyn till den viktökning som skeppet kommer att få vid påsättande av ytterligare skeppsdelar och vid tillbyggnad av överbyggnaden. Byggnadsstyrelsen fick den 30 juni 1967 Kungl. Maj:ts uppdrag att projektera ifrågakvarande åtgärder t. o. m. bygghandlingar.

Med hänsyn till behovet att så snart som möjligt förbättra pontonens flytkraft anvisade Kungl. Maj:t efter framställning av byggnadsstyrelsen den 10 november 1967 för sådana åtgärder ett belopp av 250 000 kr. av reserverade medel under anslaget Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 20 december 1967 beräknat kostnaderna för övriga delar av byggnadsprogrammet till 1 250 000 kr. Arbetena med pontonhusets tillbyggnad behöver sättas igång under våren 1968 och slutföras under hösten samma år.

Departementschefen

I det förslag till investeringsplan för nästa budgetår som redovisas i det följande har jag fört upp tre nya byggnadsobjekt, nämligen om- och tillbyggnad av landsarkivet i Lund, nybyggnad av bokmagasin för kungl. biblioteket samt tillbyggnad av pontonhus för Wasamuseet.

Då en del av de byggnadsarbeten som avser Wasamuseet visat sig vara brådskande, har under hösten 1967 ett belopp av 250 000 kr. anvisats för ändamålet av behållningen under reservationsanslaget Statens sjöhistoriska museum: Underhåll och ökning av samlingarna. Reservationen under detta anslag har uppkommit genom att verksamheten vid Wasamuseet under de gångna åren gett ett visst överskott. Den sammanlagda reservationen under anslaget uppgick vid detta budgetårs början till ca 840 000 kr. Som jag framhållit i prop. 1968: 1 (bil. 10 s. 86) bör större delen av denna reservation liksom inkomstmedel vid Wasavarvet disponeras för tillbyggnaden av Wasamuseets pontonhus. Med hänsyn härtill bör ytterligare 550 000 kr. av reservationen kunna tas i anspråk. Ett belopp som motsvarar återstående medelsbehov för byggnadsföretaget, dvs. 700 000 kr., bör täckas genom avsättning av överskott vid den fortsatta verksamheten vid museet. Storleken av det belopp som skall tas i anspråk på detta sätt bör prövas för varje budgetår i anslutning till museets förslag till anslagsberäkning.

Även om kostnaderna för tillbyggnaden av Wasamuseets pontonhus således i princip bör bestridas genom att överskottsmedel tas i anspråk, bör byggnadsobjektet redovisas med hela sin kostnad under förevarande anslag. De överskottsmedel som på förut angivet sätt tas i anspråk bör tillgodoföras den på investeringsstaten för statens allmänna fastighetsfond uppförda titeln Övriga kapitalmedel.

Beträffande kungl. bibliotekets bokmagasin och pontonhuset för Wasamuseet kan de avsedda byggnadsarbetena sättas igång redan under våren 1968. De utgifter som därvid uppkommer under innevarande budgetår kan bestridas av tillgängliga medel under förevarande anslag. Jag förordar att så får ske.

I likhet med byggnadsstyrelsen anser jag att kvarstående behållning på det för budgetåret 1960/61 uppförda investeringsanslaget Ombyggnad och reparation av operahuset i Stockholm bör tillföras anslaget Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål. För nästa budgetår bör medel anvisas enligt följande investeringsplan och anslagsberäkning.

Investeringsplan

(1 000-tal kr.)

Byggnadsobjekt	Kostnadsram		Medelsförbrukning			Byggstart mån/år	Färdig- ställande mån/år
	1.4.66	1.4.67	Faktisk t. o. m. 1966/67	Beräknad för			
				1967/68	1968/69		
Nybyggnad för riksarkivet ..	18 920	19 140	12 844	4 000	1 462	11.66	5.68
Utbyte av hissar inom Operan	1 500	1 530		1 000	500	5.67	9.68
Nybyggnad av bokmagasin för kungl. biblioteket		2 600		500	1 700	4.68	7.69
Om- och tillbyggnad av lands- arkivet i Lund		3 360			1 000	11.68	5.70
Tillbyggnad av pontonhus för Wasamuseet m. m.		1 500		750	700	2.68	10.68
	20 420	28 130	12 844	6 250	5 362		

Anslagsberäkning

(1 000-tal kr.)

Medelstillgång		Beräknad medelsförbrukning	
Medelsreservation 1.7.67	4 047	1967/68	6 250
Kvarstående behållning på anslaget		1968/69	5 362
Ombyggnad och reparation av operahuset i Stockholm	765		
Anslag för 1967/68	2 900		
Anslag för 1968/69 (förslag)	3 900		
	11 612		11 612

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att

a) godkänna vad jag förordat angående bestridande under budgetåret 1967/68 av utgifter för nybyggnad av bokmagasin för kungl. biblioteket och för tillbyggnad av pontonhus för Wasamuseet m. m.,

b) till *Byggnadsarbeten för vissa kulturändamål* för budgetåret 1968/69 under statens allmänna fastighetsfond anvisa ett investeringsanslag av 3 900 000 kr.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlästas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten